

Микола ГАЛІВ,
 orcid.org/ 0000-0001-7068-3124
 кандидат педагогічних наук, доцент кафедри історії України
 Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (Україна,
 Дрогобич) halivm@yahoo.com

ПРОТЕСТИ СЕЛЯН ДРОГОБИЦЬКОГО ПОВІТУ ЛЬВІВСЬКОГО ВОЄВОДСТВА МІЖВОЄННОЇ ПОЛЬЩІ ПРОТИ МЕТОДІВ ПРОВЕДЕННЯ МІСЦЕВИХ ВИБОРІВ (ЛЮТИЙ – БЕРЕЗЕНЬ 1939 Р.)¹

У статті проаналізовано і опубліковано три документи – машинописні (з власноручними підписами) «виборчі протести» мешканців сіл Вороблевичі, Волоща та Грушів, які на той час належали до Добровілянської гміни Дрогобицького повіту Львівського воєводства Польської республіки. Публіковані документи фіксують типові й поширені під час місцевих виборів у лютому–березні 1939 р. зловживання під час виборів громадських радних, зокрема неприйняття або псування виборчими комісіями списків «неугодних» кандидатів (переважно представників від українських партій), поділ на виборчі округи, погрози і насильство. Для нас ці «виборчі протести» цікаві ще й тим, що написані українською мовою, що наперед прирікало їх на відхилення і неприйняття до уваги польськими властями.

Ключові слова: Дрогобицький повіт, місцеве самоврядування, національна політика, вибори.

Mykola HALIV,
 Ph D (Education), Associate Professor of the Department of History of Ukraine of
 Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University
 (Ukraine, Drohobych) halivm@yahoo.com

THE PROTESTS OF THE PEASANTS IN DROHOBYCH DISTRICT OF LVIV REGION OF THE INTERWAR POLAND AGAINST THE METHODS OF LOCAL ELECTIONS (FEBRUARY AND MARCH, 1939)

The study of the national policy of interwar Poland on the territory of Western Ukrainian lands necessarily requires a detailed consideration of the issue of the activities of local self-government bodies and the ability of national minorities to realize their interests in these bodies. Certain attention is drawn to the last of self-government bodies before the Second World War (February-March 1939), because the elections took place under the new law (August 16, 1938).

The article analyzes and publishes three documents, typed (with personal signatures) “electoral protests» of Voroblevychi’s, Voloshcha’s and Grushiv’s villagers, who at that time belonged to the Dobrovliany community of Drohobych district of Lviv region (vojevodership) of the Polish Republic. The published documents record typical and widespread abuses during the local election of members of public councils in February–March 1939. In particular, such abuses: the rejection or damage of lists of «unwanted» candidates (mainly representatives of Ukrainian parties) by the election commissions; the division into additional election districts, the threats and violence. These «electoral protests» are also interesting because these documents are written in the Ukrainian language.

The published documents are considered to be a fairly representative source for demonstrating of the policy of the Polish authorities in the field of public self-government on the eve of the Second World War. At the same time, the documents provide an opportunity to form a certain idea of the socio-political activity of the Ukrainian rural population of Eastern Galicia, in particular, the Drohobych land. In addition, these documents contain interesting local information and can be used by researchers of local history.

Key words: Drohobych district, local self-government, national policy, elections.

Постановка проблеми. Дослідження національної політики міжвоєнної Польщі на теренах західноукраїнських земель обов’язково потребує детального розгляду питання про діяльність органів місцевого самоврядування та можливості національних меншин реалізовувати в них свої інтереси. Певну увагу викликають останні перед Другою світовою війною вибори до органів са-

¹ Публікація містить результати досліджень, проведених при грантовій підтримці Державного фонду фундаментальних досліджень за конкурним проектом Ф77/80 – 2018.

моврядкування (лютий–березень 1939 р.), оскільки вони відбувалися за новим законом від 16 серпня 1938 р.

Аналіз останніх досліджень. Найбільш повно систему орагнаізації і діяльності органів місцевого самоврядування в Галичині у міжвоєнний період розкрито у монографії М. Іваника та С. Кондратюк (Іваник, Кондратюк, 2007). Серед праць польських авторів відзначимо дослідження А. Лучака (Łuczak, 1973), Я. Борковського (Borkowski, 1976), Е. Новацької (Nowacka, 1993). Відзначимо, що наразі ніхто з названих авторів не опрацював публікованих у цій статті документів.

Мета статті – проаналізувати та опублікувати виборчі протести мешканців Дрогобиччини проти порушень під час проведення виборів громадських радних у 1939 р.

Виклад основного матеріалу. Аналізовані документи зберігаються у Державному архіві Львівської області (фонд 1137 «Повітове староство в Дрогобичі. Адміністративний відділ», опис 1, справа 384 «Вказівки староства про проведення виборів в сільські гміни і протести громадян про неправильне проведення виборів в окремих гмінах»). Це машинописні (з власноручними підписами) «виборчі протести» мешканців сіл Вороблевиці, Волоща та Грушів, які на той час належали до Добрівлянської гміни Дрогобицького повіту Львівського воєводства Польської республіки, з приводу методів проведення місцевих виборів у лютому–березні 1939 р. Зауважимо, що Добрівлянська гміна була створена на підставі розпорядження міністра внутрішніх справ Другої Речі Посполитої Маріана Зиндрама-Косцялковського від 14 липня 1934 р. про поділ Дрогобицького повіту у Львівському воєводстві на сільські гміни. Згідно з ним, до Добрівлянської гміни увійшли такі сільські громади: Грушів, Добрівляни, Літиня, Ролів, Тинів, Воля Якубова, Вороблевиці, Волоща (Rozporządzenia, 1934).

Як відомо, 16 серпня 1938 р. польський парламент схвалив «Закон про вибір радних громадських, волосних і повітових». Нічого нового до системи виборів органів місцевого самоврядування він не вносив. По суті, закон був компіляцією цілої низки виборчих ординацій, виданих раніше у вигляді відповідних розпоряджень МВС. Їх було п'ять: два розпорядження про вибори громадських радних, два – про вибори до волосних рад, одна – про вибори до повітових рад. Закон, щоправда, дещо спрощував механізм виборів. Позитивним було те, що запроваджувалася виборність членів виборчих комісій та їх заступників відповідними самоврядними установами. Досі їх призначав повітовий староста. Проте голів виборчих комісій і надалі призначав староста. Новий закон продовжив термін внесення виборчих протестів та термін їх розгляду, скорочував віковий ценз з 30 до 27 років для кандидатів на самоврядні посади та скасував акумуляцію голосів. Відтепер кожен кандидат міг отримати лише один голос конкретного виборця (Іваник, Кондратюк, 2007: 198–199).

Від грудня 1938 до початку березня 1939 рр. у Польщі було проведено місцеві вибори. Розпочалося формування виборчих комісій, голів яких призначали повітові старости. Так, дрогобицький повітовий староста Еміль Верстейн призначив голів та заступників голів громадських виборчих комісій у селах повітових гмін. Зокрема, в Добрівлянах громадську виборчу комісію очолили поляки Йозеф Пашка та Здіслав Назаревіч, відповідно, як голова та заступник голови (ДАЛО. Ф. 1137. Оп. 1. Спр. 384. Арк. 1). Повітовий староста затвердив також календар проведення виборів, який складався з таких позицій: формування виборчих комісій – 9–15 лютого, підготовка списку виборців – 15 лютого, подання списку виборців головам виборчих комісій – 16 лютого, оголошення про вибори – 16 лютого, викладення списку виборців і рекламацій – 17–19 лютого, внесення повідомлень про викреслення зі списку виборців – 20 лютого, внесення заперечень проти викреслення зі списку виборців – 21 лютого, закриття списків виборців – 21–22 лютого, остаточне оголошення списків – 22 лютого, зголошення кандидатів – 20–22 лютого, заклик виборців до здійснення власноручних підписів – 23 лютого, термін зголошення виборців до підтвердження власноручного підпису – 24–25 лютого, заклик повноважних до усунення помилок в зголошеннях кандидатів – 23–25 лютого, усунення помилок – 26 лютого, оголошення кандидатів і дня голосування – 2 березня, голосування – 6 березня (ДАЛО. Ф. 1137. Оп. 1. Спр. 384. Арк. 3).

Під час проведення виборів на теренах південно-східних воєводств Польщі владні органи робили все можливе щоб забезпечити польський «стан посідання». Головами комісій призначалися переважно поляки, а членами комісій ставали якщо не поляки, то лояльні до влади українці. Широко використовувався поділ громад на виборчі округи. В таємній інструкції МВС щодо цього зазначалося: «На національно змішаних теренах поділ громад, волостей і міст на виборчі округи

в першу чергу повинен забезпечити польському населенню і лояльним групам виборців інших національностей відповідне представництво в громадських радах (волосних, міських) при одночасному ослабленні нелояльних груп». Далі заявлялося, що такий поділ має на меті «рішуче запевнення переваги польського населення в радах там, де це є можливим». На ділі це означало утворення додаткових дрібних виборчих округів з перевагою польського населення (Іваник, Кондратюк, 2007: 203). Крім того, практикувалося неприйняття або псування громадськими виборчими комісіями списків кандидатів від нелояльно або й вороже налаштованих до польської держави політичних сил, внесення або збереження у списках виборців «мертвих душ» тощо.

Загалом вибори були сповнені зловживаннями. У Дрогобицькому повіті в громаді Модрич поза списком виборців опинився 61 українець, в громаді Опарі – 101. Було викреслено майже усіх українців – кандидатів на радних в громаді Солонсько. У Бистриці під різними приводами до голосування недопущено 100 осіб із 400. Те саме сталося в громаді Михайлівчичі. В громаді Грушів у двох виборчих округах українські списки кандидатів на радних були визнані недійсними. А в громаді Мразниці виборча комісія визнала недійсними 1812 голосів з українського списку виборців. Своє рішення комісія обґрунтовувала тим, що бюлетені надруковані українською мовою, хоча це не суперечило закону про мову від 31 липня 1924 р. (Іваник, Кондратюк, 2007: 207–208). Найчастіше виборчі комісії досягали свого, залишаючи один виборчий список кандидатів, переважно поляків або лояльних українців (часто так званих «старорусинів») – колишніх москвофілів. Подібне творилося на усіх теренах Польської держави, де домінувало українське населення.

Публіковані документи фіксують типові зловживання під час виборів у громадах Вороблевиці, Волоща та Грушів, зокрема неприйняття або псування виборчими комісіями списків «неугодних» кандидатів (переважно представників від українських партій), поділ на виборчі округи, погрози і насильство. Для нас ці «виборчі протести» цікаві ще й тим, що написані українською мовою, що наперед прирікало їх на відхилення і неприйняття до уваги польськими властями. Відзначимо, що вибори подекуди набирали різкого загострення. Як повідомляв дрогобицького старосту вїйт Добрівлянської гміни Йозеф Заремба (16.03.1939), в селі Літиня, яке також поділили на два виборчі округи, було подано три «листи кандидатів». У першому виборчому окрузі подано два списки – один з представниками «українських націоналістів», інший – з «русинами і поміркованими українцями». Націоналісти начебто «тероризували» представників «поміркованої партії», стріляли у вікна їхніх осель, через що було заарештовано члена Дрогобицької повітової ради Юліана Кіндія та активного діяча «Просвіти» Михайла Матольського. Виборча комісія прийняла лише другий список кандидатів – «поміркованих» (ДАЛО. Ф. 1137. Оп. 1. Спр. 384. Арк. 14 зв).

В інших громадах обійшлося без пострілів, проте ситуація також була непростою. У Грушові, поділеному на два округи, до виборчої комісії подано п'ять списків кандидатів. Польські власті, з метою сформуванню по одному списку кандидатів на кожен округ, намагалися досягти порозуміння з представниками «партії Паліїва» (Фронт національної єдності) та радикально-соціалістичної організації «Каменярі», однак безрезультатно. «Паліївці» виставили окремі списки кандидатів в кожному окрузі, але за словами добрівлянського вїйта Й. Заремби, обидва виявилися «неформальними». Натомість представники Українського національно-демократичного об'єднання та «помірковані русини» спільно подали по одному списку в кожному з округів. Громадська виборча комісія визнала ці списки, а «паліївці» внесли протест, котрий комісія відкинула через запізнілі терміни подання (ДАЛО. Ф. 1137. Оп. 1. Спр. 384. Арк. 14).

У Волощі, де мешкала значна група поляків, було подано до громадської виборчої комісії три списки кандидатів. Перший, що складався з 25 поляків і 5 «русинів», подано Миколаєм Риглом як повноважною особою. Другий список від повноважного Яна Возняка містив 19 поляків і 11 українців, третій від повноважного Івана Нечипора – 30 «ундовців і соціалістів українських». Як стверджував добрівлянський вїйт, повноважні особи Ян Возняк та Іван Нечипор у встановлені терміни відкликали свої списки, але подали компромісний «лист кандидатів» з 15 поляків і 15 українців, однак виборча комісія «з формальних приводів» відхилила цей список. Відтак залишився лише один, польський, список, тож вибори відбулися без вибору як такого (ДАЛО. Ф. 1137. Оп. 1. Спр. 384. Арк. 15).

Громада Вороблевиц, де також мешкала значна група поляків, сформувала два списки. Один був укладений поляками разом з «поміркованими русинами» (12 поляків і 12 «русинів»), а другий сформовано

о. Т. Варехою, якого Й. Заремба назвав «націоналістом українським». Повноважною особою Іваном Патином цей список «з самих націоналістів українських» було подано до громадської виборчої комісії, проте остання начебто зажадала його виправлення, чого нібито не було зроблено. Відтак залишився знову ж таки один, «компромісний», список від повноважного Стаховського (ДАЛЮ. Ф. 1137. Оп. 1. Спр. 384. Арк. 15).

Як бачимо, масштабне використання «адміністративного ресурсу» (говорячи сучасною політологічною мовою) дало змогу польським властям зберегти свої позиції в органах громадського самоврядування. Це цілком відповідало офіційній політиці польського уряду Ф. Славой-Складковського, спрямованій на зміцнення «польськості на східних кресах» (ЦДІАУ у Львові. Ф. 744. Оп. 1. Спр. 203. Арк. 3–66).

Висновки. Отже, публіковані документи вважаємо достатньо репрезентативними джерелами для демонстрації політики польських властей у сфері громадського самоврядування західноукраїнських земель напередодні Другої світової війни. Водночас документи дають змогу сформулювати певне уявлення про громадсько-політичну активність українського сільського населення Східної Галичини, зокрема Дрогобиччини. Крім того, зазначені джерела містять цікаву краєзнавчу інформацію і можуть бути використані дослідниками локальної історії. Документи публікуємо відповідно до археографічних вимог, з унесенням незначних граматичних правок (коми, тире, окремі граматичні виправлення). Нерозбірливі підписи під документами позначено квадратними дужками з трикрапкою ([...]).

Документи

Документ 1
Арк. 8.

До
Повітового Старости
в Дрогобичі
через Громадську Виборчу Комісію
в Вороблевичах

ВИБОРЧИЙ ПРОТЕСТ

о. Теодора Варехи, гр. кат. пароха і товаришів всіх з Вороблевич проти виборів громадських радних, що відбулись в громаді Вороблевичі без голосування в наслідок внесення лише однієї важної листи кандидатів з домаганням уневажнити ці вибори в цілості, а як причини протесту подають:

1/. Уневажнення листи кандидатів ч. 2 є суперечне з постановами закона і не знаходить ніякого усновання у фактичному стані справи.

Децизія якою уневажнено цю листу з дня 25.II.1939 року не подає ніяких причин, з яких ця листа зістала уневажнена.

Листа кандидатів ч. 2 відповідала всім законним вимогам, а повновласник застосувався до візування виборчої комісії і спровадив особи, які йому комісія вимінила до перевірки підписів та взагалі усунув усі браки через комісію вимінені. Позатим комісія не заподала повновласникови яких небудь інших браків, котрі належало б усунути і котрих повновласник не виконавби.

Коли б заходили якісь браки чи похибки, то мала виборча комісія заподати їх до відома повновласникови в ціли усунення, а скоро цього не зробила, то видко уважала, що такі браки не заходять і повинна була узнати оголошення кандидатів за важне.

Доказ: Свідок Іван Патин повновласник листи в Вороблевичах.

2/. Листа ч. I зістала оголошена по речинці і повинна бути уневажнена, бо реченець до внесення лист[а] кандидатів минав 22.II.1939 року, а ще дня 26.II.1939 Шимко Мартинів підступом і погрозами видістав заяву Івана Патина с. Михайла і долучив єї до оголошення і Іван Патин

Арк. 8зв.

с. Михайла зістав оголошений як радний в листи ч. I.

Рівнож в дні 26.II.1939 року намагавсь Шимко Мартинів видібрати підпис на заяві від Василя Чичули, однак цей відмовив.

Доказ: Свідки Іван Патин с. Михайла і Василь Чичула, оба з Вороблевич.

3/. На листі кандидатів ч. I поміщено особи позбавлені права вибору [через наявність] каральності, а саме Германа і Стаха Пентака, які були карані за крадіж і є позбавлені права виборності.

Доказ: Карти каральності цих осіб з уряду зажадатись маючі.

Вибори отже переведено незгідно з приписами закона, а всі вище наведені неточности і промахи вплинули в рішаючий спосіб на вислід виборів.

Супроти цього внесення підписаних на уневажнення виборів є вповні усноване.

Вороблевичі, дня 4 марта 1939 року.

[підписи:]

о. Теодор Вараха

Осип Стахів

Никола Бабій

Іван Пріндин

Іван Патин

Федь Михалків

Кравців Михайло

Пантелейомн С[...]

Михайло Настишин

Герман Гринь

Василь Мацьків

Никола Пріндин

Іван Матвійшин

Олекса Кривецький

Петро Мосчишин

Іван Кравців

[...]

Осип Дмитришин

Михайло Кравців

Микола Андрійовський

Садовий Гринь

Мартинів Никола

Михайло Мартинів

Іванішин Никола

Дубильвський Михайло

Лазарів Осип

[...] Прінди[...]

Михайло Кичула

Михайло Кравців

Стефан Чичула

Каська Чичула

Фуревич Осип

Юстина Фуревич

Михайло Кривецький

Розалія Ковалів

Петро Іванішин

Каська Іванішин

Пилат Никола

Николишин Стефан

Іван Дякович

Рузька Дякович

Михайло Гирій

Осип Матчишин

[...]ара Лазарів

Бабій Іван

Блашків Осип

Іван Петришин

Марина Герій

Іван Стахів

Розалія Стахів

Осип Герій

Пилат Михайло

Герій Стефан

Михайло Мачишин

Іван Андрі[й]овський

Феська Андрійовська

Василь Парашчак

Нацька Паращак

Іван Білик

Марина Білик

Андрійовський Олекса

Матвійшин Іван

Василь Кравецкі

Дмитро Пилат

Керч Іван

Анна Пилат

Никола Андрійовський

Никола Лазарів

Андрій Лазарів

Мацьків Софрон

Никола Матчишин

Никола Кравців

Петро Кравців

Никола Кузів

Никола Стефанів

Кравців Анна

Іван Прис[...]ій

Михайло Матчишин

Лазарів Михайло

Никола Костишин

Михайло Лазарів

Войтків Михайло

Кіцун Володимир

Пристаї Іван

Михайло Пристай
Василь Андрійовський
Василь Чичула
Грушій Осип
Михайло Матчиш[...]
Герій Михайло
Іван Герій
Стахів Никола
Осип Шимчишин
Никола Кобінський
Шимчишин Михайло
Стефан Герій
Тимко Кравців
Михайло Стахів

Джерело: Державний архів Львівської області. Ф. 1137. Оп. 1. Спр. 384. Арк. 8–9зв.

*Документ 2
Арк. 10.*

До
Повітового Старости
в Дрогобичі
через Громадську Виборчу Комісію
в Волощі

Виборчий протест

Івана Нечипора сина Сильвестра і товаришів всіх в Волощі проти вибору громадських радних, що відбувся в громаді Волощі без голосування внаслідок прийняття лише одної важної листи кандидатів з домаганням уневажнити ці вибори в цілості, а як причини протесту подають:

Дня 22 лютого 1939 року в речинці, призначенім на оголошування кандидатів вніс Іван Нечипор і тов. листу кандидатів, яка заключала всі законні вимоги і повинна була бути узнана за важну. Листа ця одержала ч. 1. До повірки підписів чи до усунування яких небудь браків не взивано повновласника. Рівно ж не доручено йому якої небудь децизії о єї уневажненню.

Доперва в дні 3/3 1939 проголошено в громаді Волощі, що радними громадськими зістали вибрані всі кандидати, які були помішені на листі ч. 3.

З цього оголошення, як також з цього, що в дні 6/3 1939 року не відбулось голосування, виходить, що листа ч. 1 зістала безправно уневажнена.

Доказ: Свідки Іван Нечипор с. Сильвестра, Михайло Нечипор с. Федя, Іван Грушак с. Данила, Олекса Гринік, Іван Нечипор с. Сеня, Андрій Грушак с. Йосафата, всі з Волощі.

Арк. 10зв.

Всі вище наведені промахи і неточности вплинули в різний спосіб на вислід виборів, бо коли б була не уневажнена листа кандидатів, оголошена через підписаних, то був би зовсім інший вислід виборів.

Вибори отже радних в Волощі зістали переведені незгідно з приписами закона.

Супроти цього внесення на уневажнення виборів є вповні уосноване.

Волоща, дня 6 марта 1939 року.

[підписи:]

Адам Стебельський с. Івана	Михайло Ропанський
Михайло Кивоцький	Іл[ъ]ко Кивацький
Василь Нечипор син Івана	Стах Івахів
Андрій Грушак с. Осипа	Іван Нечипор
Дмитро Павлик	Ківацький Петро
Ізидор Стебельський	Михайло Тершак
Петро Нечипор	Петро Павлюх
Іван Нечипор с. Гната	Микола Лев син Івана
Нечипор Онуфр с. Лавра	Іван Береза
Тершак Бенедьо	Петро Нечипор
Василь Бокало	Сень Нечипор
Федь Нечипор	Іван Терлюк
Малик Демян	Андрусь Нечипор
Іван Івахів	Андрусь Нечипор
Іван Павлюх	Іван Нечипор

Джерело: Державний архів Львівської області. Ф. 1137. Оп. 1. Спр. 384. Арк. 10–10зв.

Документ 3.

До
Повітового Старости
в Дрогобичі
через Громадську Виборчу Комісію
в Грушові

Виборчий претест

Кізина Юліана і товаришів всіх в Грушові проти виборів громадських радних, що відбулися в громаді Грушові без голосування внаслідок прийняття лише одної важної листи кандидатів в І. Виборчому Окрузі з домаганням уневажнити ці вибори в цілості, а як причини протесту подають:

1/ Під час виложення виборчих списків до перегляду предсідник виборчої комісії унеможливував виборцям переглядати список виборців в той спосіб, що сам переглядав той список, а коли вже йому самому змудилося переглядати, тоді передавав список другому членові комісії п. Литвинкови Александрови з заввагою, щоби він переглядав і ознайомився з листом.

Доказ: Свідки Михайло Кізін і Семен Костик, оба в Грушові.

2/ Член Громадської Виборчої Комісії Йосиф Летнянчин при перегляді списків виборців не дав виборцям вписків до рук, а лише сам переглядав і давав інформації виборцям.

Доказ: Свідок Дмитро Луців в Грушові.

3/ Зголошеної через Луціва Дмитра рекламації на счеркання зі списків виборців померлого Василя Кручая не прийнято, бо п. Томко Марущак заявив, що Дмитро Луців не має повновласти до рекламування.

Доказ: Свідок Дмитро Луців в Грушові.

4/ Громадська Виборча Комісія не узглядила рекламації на перенесення з виборчої округи ч. 2 до виборчої округи ч. 1 Дмитра Луціва з родиною, Миколи Бунчака з родиною, Стефана Летнянчина с. Николи, Василя Литвинка с. Максима, Івана Фещика с. Івана, Таньки Марків, Семена Паньків[а] та Василя Думина, всіх з Грушова, яких належить переслухати в характері свідків.

5/ Внесене оголошення кандидатів уневажнено з таких причин:

а/ через поплямлення оголошення чорнилом, якого мав доконати повновласник листи Кізін Юліан по звороті листи до доповнення. Плями з чорнила, як це вказує вигляд плям, були зроблені нарочно, однак зробив це не повновласник листи, бо він дістав листу вже поплямлену. Зрештою через спрямлення листа була читка і сплямлення не може спричинити її неважності, скоро вона

була зложена до виборчої комісії первісно ще несплямлена. Що найвище могла комісія домагатись від повновласника усунення браку через її переписання на несплямлену.

Доказ: Свідки Іван Василик і Юліан Кізін, оба в Грушові.

б/ на листі кандидатів подано імена кандидатів – Михайло, а в листі є Міхал.

Доказ: Свідок Юліан Кізін в Грушові.

в/ при поданню віку кандидатів був поданий вік скінчений, а не розпочатий рік, а виборча комісія прийняла це як незгідність віку кандидатів на листі з віком у списках виборців, хочай цю незгідність мала комісія спростувати з уряду, зглядно зажадати усунення браків від повновласника, а в ніякім випадку не могла з цієї причини уневажнити листи.

Доказ: Свідки Юліан Кізін в Грушові.

б/ Уневажнення оголошення підписаних є безпідставним, бо воно заключало в собі всі законні вимоги і мало бути узнане за важне.

Всі вище наведені промахи і неточности вплинули в різний спосіб на вислід виборів, бо коли б не була уневажнена листа підписаних, то був би зовсім інший вислід виборів.

Вибори, отже, в Грушові на радних громадських зістали [переведені незгідно з приписами закона].

Арк. 12.

Супроти цього внесення підписаних на уневажнення виборів вище поставлене є вповні уосноване.

Грушів, дня 8 марта 1939 року.

[підписи:]

Юліан Кізін	Гойнич Михайло
Дмитро Луців	Баран Володимир
Кізін Іван с. Юрка	Летвинко Федь
Осип Летнянчин с. Василя	Никола Бунчак
Стецюк Василь [с.] Филипа	Михайло Кізін
Петро Деньдак	Баран Данило
Іван Летнянчин с. Микити	Онїфро Фещак
Осип Чаповський с. Степана	Іван Писарів
Пурій Онуфрій	Володимир Фещак
Стефан Летнянчин с. Івана	

Джерело: Державний архів Львівської області. Ф. 1137. Оп. 1. Спр. 384. Арк. 11–12.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ

ДАЛО – Державний архів Львівської області.

Іваник, Кондратюк, 2007 – Іваник М. М., Кондратюк С. В. Система органів місцевого самоврядування в Галичині у 1919 – 1939 рр. Історико-правовий аспект. Львів: Компакт-ЛВ, 2007. 252 с.

ЦДІАУ у Львові – Центральний державний історичний архів України у Львові.

Borkowski, 1976 – Borkowski J. Samorządowe wybory miejskie. 1933 – 1934 // Z pola walki. 1976. Nr. 3. S. 61–93.

Łuczak, 1973 – Łuczak A. Samorząd terytorialny w programach i działalności stronnictw ludowych 1918 – 1939. Warszawa: PWN, 1973. 346 s.

Nowacka, 1993 – Nowacka E. Samorząd terytorialny w systemie władzy publicznej w Polsce. Wrocław, 1993. 160 s.

Rozporządzenia, 1934 – Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 lipca 1934 r. o podziale powiatu drohobyckiego w województwie lwowskim na gminy wiejskie // Dziennik Ustaw. 1934. Nr. 64. Poz. 542. S. 1120. – URL: http://msp.money.pl/akty_prawne/dzienniki_ustaw/rozporzadzenie;rad;ministrow;z,dnia,dziennik,ustaw,1934,064,530.html

REFERENCES

DALO – Derzhavnyi arkhiv Lvivskoi oblasti [State Archive of Lviv Oblast].

Ivanyk, Kondratiuk, 2007 – Ivanyk M. M., Kondratiuk S. V. Systema orhaniv mistsevoho samovriaduvannia v Halychyni u 1919 – 1939 rr. Istoryko-pravovyi aspekt [The system of local self-government in Galicia in 1919–1939. Historical and legal aspect]. Lviv: Kompakt-LV, 2007. 252 s. [in Ukrainian]

TsDIAU u Lvovi – Tsentralnyi derzhavnyi istorychnyi arkhiv Ukrainy u Lvovi [Central State Historical Archive of Ukraine in Lviv].

Borkowski, 1976 – Borkowski J. Samorządowe wybory miejski. 1933 – 1934 [The local government elections. 1933 – 1934]. Z pola walki. 1976. Nr. 3. S. 61–93. [in Polish]

Łuczak, 1973 – Łuczak A. Samorząd terytorialny w programach i działalności stronnictw ludowych 1918 – 1939 [Territorial self-government in programs and activities of folk parties in 1918 – 1939]. Warszawa: PWN, 1973. 346 s. [in Polish]

Nowacka, 1993 – Nowacka E. Samorząd terytorialny w systemie władzy publicznej w Polsce [Local self-government in the public authority system in Poland]. Wrocław, 1993. 160 s. [in Polish]

Rozporządzenia, 1934 – Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 lipca 1934 r. o podziale powiatu drohobyckiego w województwie lwowskim na gminy wiejskie [Regulation of the Minister of the Interior of 14 July 1934 on the division of the Drohobycz powiat in the Lviv region into rural communes] Dziennik Ustaw. 1934. Nr. 64. Poz. 542. S. 1120. – URL: http://msp.money.pl/akty_prawne/dzienniki_ustaw/rozporzadzenie; rady; ministrow; z; dnia, dziennik, ustaw, 1934, 064, 530.html [in Polish]

Стаття надійшла до редакції 10.04.2018 р.